

ERDOĞAN - PUTİN GÖRÜŞMESİ ÖNCESİ UMUT ORAN İKTİDARA SESLENDİ:

280 GÜNLÜK RUSYA KRİZİ EKONOMİDE AĞIR HASAR BIRAKMADAN ACİL TEDAVİ EDİLMELİDİR !

- “Düşürülen uçak yüzünden Rusya’nın uyguladığı yaptırımlar, kabarık bir fatura çıkardığı ekonomimizde ağır hasar bıraktı. Suriye’deki yanlış dış politikası yüzünden Rusya ile yaşadığı 280 günlük krizin ardından şimdi ilişkileri 24 Kasım 2015 öncesine döndürmek için iktidara sormak lazım: “Madem böyle yapacaktın, bu faturayı bize niye yükledin?”
- Türkiye’yi yönetenler, Rusya ile yol açtıkları ve ihracatçıdan, yaş meyve sebze üreticisine, turizm sektöründen dış müteahhide, tekstilciden-hazır giyimciye tüm halkımızın sıkıntı yaşamasına yol açan krize acil son verilmelidir!”

24 Kasım 2015'te bir Rus savaş uçağının sınır ihlali ve angajman kuralları gerekçe gösterilerek düşürülmesi üzerine patlak veren krizde Rusya’nın başlattığı yaptırımlar, ekonomimize kabarık bir fatura çıkardı. Uçak düşürülmesi olayının ardından iki ülke ilişkilerinde devam eden kriz, FETÖ’nün 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında Rusya ile girişilen ilişkileri düzeltme hamlesi ile aşmaya yüz tuttu. Ancak 9 Ağustos St. Petersburg zirvesine kadar geçen 280 günde olumsuz etkileri hissedilen kriz, dış ticaretten, müteahhitliğe ve turizme tüm ekonomimiz üzerinde ağır bir hasar bıraktı.

1- DIŞ TİCARET HACMİ BİR ÖNCEKİ YILIN YARISINA İNDİ

Türkiye ile Rusya arasında uçak krizinin henüz yaşanmadığı geçen yılın ilk altı ayı ile bu yılın aynı dönemi karşılaştırıldığında özellikle dış ticarete ciddi bir kan kaybı görülüyor:

- 2015’in Ocak-Haziran döneminde ayında yaklaşık 13 milyar dolar olan dış ticaret hacmi, bu yıl aynı dönemde yüzde 34,5’lik düşüşle 8,5 milyar dolara indi. Bunun 737,2 milyon doları Türkiye’nin Rusya’ya ihracatı, 7,8 milyar doları ise bu ülkeden yapılan ve büyük bölümü enerji ürünlerinden oluşan ithalat...
- Uçak krizi sonrası Rusya’nın uyguladığı yaptırımlar yüzünden bu ülkeye yapılan ihracatta bu yıl ilk altı ayda tam yüzde 59,8 düşüş yaşandı. Rusya’dan yapılan ithalat da yüzde 30,3’lük düşüş gösterdi. Geçen yıl ilk altı ayda Rusya’ya 1,8 milyar dolarlık ihracat ve bu ülkeden 11,1 milyar dolarlık da ithalat yapılmıştı.
- Türkiye’nin Rusya’ya ihracatının bu ülkeden yaptığı ithalatı karşılama oranı geçen yıl ilk altı ayda yüzde 16,5 düzeyinde bulunuyordu; bu yıl yüzde 9,5’e geriledi.
- İlk altı aylık dönemlere göre Türkiye, Rusya’ya 1,1 milyar dolar daha az ihracat ve bu ülkeden 3,4 milyar dolar daha az ithalat yaptı; dış ticaret hacmi 4,5 milyar dolar küçüldü.

- Altı aylık dönemler itibariyle Türkiye'nin toplam ihracatında 2014'te 6'ncı ve 2015'de 11'inci olan Rusya, bu yıl 24'üncülüğe düştü. Rusya, ilk altı aylara göre Türkiye'nin toplam ithalatında 2014'te 1'inci, 2015'te 2'nci olurken, bu yıl Çin ve Almanya'nın ardından 3'üncülüğe geriledi.
- 2014'ün ilk yarısıyla karşılaştırmada ise dış ticaretteki tablo çok daha vahim. Anılan dönemde Türkiye'nin Rusya'ya ihracatı yaklaşık 3 milyar, bu ülkeden ithalatı 13,1 milyar ve ikili dış ticaret hacmi 16 milyar dolardı. Buna göre ikili dış ticaret hacmi iki yıl öncekinin yaklaşık yarısı düzeyine indi.

Sıkıntı dış ticaretle de sınırlı kalmadı:

2- Türkiye'nin **yurt dışı müteahhitlik** sektörü iş hacminin yaklaşık 5 milyar dolarla neredeyse dörtte birini oluşturan Rusya pazarı bu yıl altı ayda adeta sıfırlandı.

3- Ekonomik ilişkilerde en büyük hasarın yaşandığı bir diğer alan da **turizm**. Geçen yıl ilk altı ayda Türkiye'yi ziyaret eden Rus turistlerin 1 milyon 454 bin 618 olan sayısı, bu yıl aynı dönemde tam yüzde 87,4 azalarak 183 bin 828'e geriledi. Başka deyişle Türkiye'ye geçen yıla göre 1 milyon 270 bin 790 daha az Rus turist geldi. Bu da yabancı turistlerin anılan dönemde Türkiye'deki kişi başına ortalama harcama tutarı baz alındığında 1 milyar dolara yakın bir kayıp anlamına geliyor.

4- Rusya "Made in Turkey" etiketi taşıyan Türkiye'de üretilen tekstil ve hazır giyim ürünlerine koyduğu ambargoyu acilen kaldırmalıdır !

Rusya krizi; doğrudan ihracat, turizm ve müteahhitlik sektörlerini; dolaylı olarak da bunlarla ilişkili sektörler başta tüm ekonomiyi olumsuz etkiledi. Kriz, yapısal sorunların büyüdüğü ve olumsuz bir konjonktürdeki ekonomide daralma ve sorunların büyümesinde etkili oldu.

"BİZ BU FATURAYA NİYE ÖDEDİK?"

Uçak düşürüldüğünde, sığağı sığağına "**Rus uçağını düşürdük**" diyenler, ekonomide sıkıntılar derinleşince "**Rus uçağı olduğunu bilseydik düşürmezdik**" noktasına geldiler. Uzun süre direndikten sonra ekonomide durdurulamayan kötüye gidiş nedeniyle "**pes**" edip bu ülkeden **özür dilemek** zorunda kaldılar. Şimdi ise olayda FETÖ bağlantısı araştırılıyor.

280 gün süren krizin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Rusya ile ilişkileri yeniden kurma hamlesine geçerek, 9 Ağustos'ta St. Petersburg'da, Devlet Başkanı Putin'le yaptığı zirvede, iki ülke arasında üzerinde anlaşma sağlandığı belirtilen "mutabakat planı"na bir bakalım:

- (Uçak krizi üzerine atıl kalan) Rusya-Türkiye Üst Düzey İşbirliği Konseyi çalıştırılacak.
- İki ülke arasında (uçak krizi yüzünden duran) charter seferleri yeniden başlatılacak.
- Tarım başta olmak üzere ikili ticaretle (uçak krizi üzerine konulan) kısıtlamalar kalkacak.
- Rusya'daki Türkiye firmalarına (uçak krizi ile başlayan) yaptırımlar kalkacak.
- İki ülke arasında (daha önce var olan) vizesiz uygulamaya dönülecek.
- (Krizde askıya alınması gündeme gelen) Akkuyu'ya stratejik proje statüsü verilecek.
- (Kriz yüzünden duran) Türk Akımı Doğalgaz Boru Hattı Projesi görüşmeleri hızlandırılacak.

- Türk Akımı'nın 2019'da devreye girecek şekilde inşasına başlanacak.
- Rus-Türk Ortak Yatırım Konseyi kurulacak.
- **(Uçak krizinde adeta düşman haline gelen)** İki ülke savunma sanayiinde işbirliği yapacak.
- Türkiye-Rusya-Azerbaycan arasında "Üçlü İstişare Mekanizması" kurulacak.
- **(Uçak krizi ile güveni sıfırlayan)** Moskova ile Ankara arasında güven hattı oluşturulacak.

Görünen o ki Erdoğan, Suriye konusundaki yanlış dış politikası yüzünden ters düştüğü Rusya ile ülkemiz arasında yaşattığı 280 günlük krizin ardından **ilişkileri tekrar 24 Kasım 2015 öncesine döndürmek niyetinde.**

Türkiye'yi yönetenler, Rusya ile yol açtıkları krizin; ihracatçıdan, yaş meyve sebze üreticisine, turizm sektöründen dış müteahhide, tekstilden, hazır giyim sektörüne tüm halkımızın sıkıntı yaşamasına yol açan 280 günün hesabını vermelidir!

Ek:

Türkiye- Rusya Dış Ticareti (Ocak-Haziran; Milyon \$)

	2016	2015	Değ.(%)	FARK
İhracat	737,2	1.832,9	-59,8	-1.095,6
İthalat	7.763,4	11.138,4	-30,3	-3.375,0
Hacim	8.500,6	12.971,3	-34,5	-4.470,7
Denge	-7.026,2	-9.305,6	-24,5	2.279,4
İhracat/ithalat (%)	9,5	16,5	-42,3	-7,0